

Jukka Antila

Viatonta puuhaa

Viatonta puuhaa

Jukka Antila

Viatonta puuhaa

Novelleja

Nimikkeen automaattinen analysointi tietojen, erityisesti mallien, trendien ja korrelaatioiden, saamiseksi tekijänoikeuslain 13b § ("tekstin- ja tiedonlouhinta") mukaisesti on kielletty.

© 2026 Jukka Antila

Kustantaja: BoD · Books on Demand,
Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki,
bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273,
22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-5347-7

<i>Aamu arolla</i>	7
<i>Mehujäätä</i>	13
<i>Putkiremppa</i>	23
<i>Ilman satamaa</i>	29
<i>Työmaa</i>	37
<i>Kuski</i>	47
<i>Työ päätökseen</i>	55
<i>Uusia ystäviä</i>	66
<i>Kuriiri</i>	75
<i>Käsikauppaa</i>	82
<i>Viatonta puuhaa</i>	87
<i>Huopaamassa</i>	108
<i>Kalakaveri</i>	119
<i>Fogerty, jee!</i>	127
<i>Suunnitelma</i>	141
<i>Yhteinen rytmi</i>	151
<i>Kun joki katosi</i>	158
<i>Ytterwaaldin jalavat</i>	169

Jukka Antila

Panta 2019, e-kirja

Panta 2025, kirja

Erityisalue 2025, kirja ja e-kirja

Perikunta 2026, kirja ja e-kirja

Aamu arolla

Auringon työntyessä taivaanrannan takaa usva alkoi vähitellen hälvetä maisemasta. Se sai laiskasti kumpuilevan aron jatkumaan yhä kauemmas. Leipävilja oli korjattu kolhoosin pelloilta ja vain kitukasvuista harvaa maissia törötti vielä toisella puolen tietä. Yksinäinen pikkubussi kipusi autiudessa mäeltä toiselle ja pysähtyi lopulta yhden laelle, keskelle ei mitään.

– No, mitä me tähän jäätiin, Lampinen urahti ja nosti päätänsä ikkunaan. – Taasko ollaan jotain proopuskaa vailla.

Avautuvaa panoraamaa hetken katseltuaan hän kuitenkin jatkoi aivan toiseen sävyyn.

– Tämähän on kuin oltais keskellä Dovzhenkon elokuvaa.

Myös Petteri oli havahtunut, liikahteli varovasti ja nieleskeli huonoa oloaan.

– Toivottavasti ne leffat ei kerro pustalle kadonneista länsimaalaisista. Ollaankohan me kauan tässä, ei tekis raitis ilma pahaa.

– Tämä mitään pustaa ole vaan aroa.

Kulakovski istui edessä kuskin vieressä ja muutaman taakse huikatun sanan jälkeen molemmat nousivat autosta. Tulkki kertoi heidän käskeneen odottaa hetken. Isännät kiersivät auton taakse ja tuntuivat koluavan jotain peräkontissa. Honkosalmi otti suomalaisporukan nokkamiehenä johdon käsiinsä ja nousi tulkki perässään autosta selvittämään mistä oli kysymys.

Viikon työkeikan jälkeen oltiin jo varsin halukkaita pääsemään lentokentälle ja kotiin. Lampinen oli tehnyt projektille suunnittelutöitä eri vaiheissa, mutta oli ollut vasta nyt ensimmäistä kertaa tehtaalla. Petteri oli aivan uusi kaveri, seitsemännen vuoden teekkari. Hänet oli tarvittu mukaan nyt kun oli saatu vientilupa tehtaan ensimmäiselle IBM PC:lle. Honkosalmi projektin päällikkönä ja firman tulkki olivat käyneet Minskissä jo useamman kerran vuosien aikana. Yhteistuotantotehdas oli suunnitelman mukaisessa vauhdissa, tällä matkalla oli asennettu ja koulutettu vain pari modernisoitua laitteistoa.

Menomatalla Honkosalmi oli kertonut ensikertalaisille projektin alkuvaiheista. Silloin oli maljoja kohoteltu ja muutenkin harrastettu kansainvälistä yhteistoimintaa YYA:n hengessä. Vaikka kuiva ja työteliäs reissu oli ollut odotettavissa, tarjonnan niukkuus oli silti yllätys myös konkareille: vodka oli kadonnut kokonaan Minskin kaupoista ja ravintoloista. Juomat ostettiin sitten pääosin perioskasta länsivaluutalla ja oli siirrytty edullisen ranskalaisen konjakin kuluttajiksi. Kaupat oli muutoinkin täytetty enimmäkseen tyhjillä hyllyillä. Ainoa tuotesegmentti, jota oli saatavilla mielin määrin, oli oppi- ja aatehistoria, joten Moskovassa vaihdettujen pimeiden ruplien kuluttaminen vaati runsaasti mielikuvitusta. Kun vielä majotuskin vaihtui Inturistin hotellista paikallisten Hotelli Minskiin, suomalainen retkikunta oli saanut mielestään rautaisannoksen neuvostotodellisuutta.

Ainoat yhteistyön maljat kohotettiin viimeisenä työpäivänä. Hommat oli saatu jotenkuten kasaan ja neuvotteluhuoneessa väännettiin protokollan sanamuodot molempia tyydyttävään muotoon. Mukana oli tehtaan johtajan, Vladimir Kulakovskin, lisäksi tuotantopäällikkö ja muutama muu nokka-

mies. Käteltiin, kiiteltiin, kehuttiin ja saatiin joku puutaulu koitiin viemisiksi. Kulakovski antoi sitten pienen merkin tuotantopäällikölle, joka sulki oven lukiten sen huolella. Alakaapista ilmestyi vodkapullo. Vissylasit tyhjennettiin ja otettiin uuteen käyttöön. Kiiteltiin, kehuttiin ja kohotettiin malja ja vielä toinenkin. Tyhjä pullo takaisin kaappiin, huoneen ovi auki ja tilaisuus oli ohi.

Aamulla olikin sitten aikainen herätys. Aamiaishuoneen Irina ei pitänyt tarjoilun aloittamisella kiirettä ja tyhjin vatsoin, ilman aamuteetä, oli joukkio lähtenyt taipaleelle.

Auton takaa alkoi kuulua kovaa pulinaa ja naurun remakkaa. Pian joukko tunki matkustamon puolelle muutamien muovikassien kanssa. Vain kuljettaja jäi tupakoimaan tielle. Petteri teki tulkille tilaa viereensä.

– Miksi me pysähdyttiin?

– Katsotaan nyt, johtajalla on meille vielä jotain.

Isäntä alkoi puhua ja kaiveli samalla kassejaan. Tulkki käänsi lennosta.

– Hyvät suomalaiset ystävät. Tahdon kiittää teitä suurenmoisesta panoksestanne tehtaamme kehittämiseksi. Nyt eron hetkellä tahdon tarjota teille vaatimattoman aamiaisen ja toivottaa teille turvallista ja miellyttävää kotimatkaa.

Samalla johtaja oli saanut esiin pari pulloa, voipaperikäärön ja joitakin muita nyssyköitä. Myös lasit ilmestyivät esiin ja niitä jaettiin kädestä käteen.

– Nyt minä ymmärrän, miksi se lähti itse mukaan. Älä käännä sitä. Sano, että olemme kiitollisia tästä vahvistavasta aamiaisesta, joka auttaa meitä jaksamaan raskaan kotimatkan. Niin ja eron tästä kauniista maasta.

Tunnelma autossa keveni kertaheitolla. Kohotettiin malja onnistuneelle projektille ja seuraava isäntien vieraanvarai-

suudelle. Kääröistä paljastui jonkinlainen jäniteikäs ja rasvainen paisti. Pian kaikki saivat kimpaleen lihaa paperilautaselle ja jotain, joka näytti venytetyiltä TUC-kekseiltä, mutta maistui perunalastuilta. Petteri alkoi saada väriä poskiin.

– Tämä ei taida olla ihan virallista ainetta, aika hirveetä itse asiassa. Mutta kyllä tällä elävien kirjoihin pääsee.

– Gorban kuivatusoperaatio on lisännyt ainakin yhdenlaista yritteliäisyyttä, tulkki selitti.

– Ajatelkaapa, minkälainen vaiva Vladimirille on ollut tämän kaiken hankkimisessa, Honkosalmi lisäsi. – Ja mitä tämä on maksanut.

Tämä kommentti aiheutti lisää lasien kohottelua suomalaisen joukossa. Yleinen hyminä ja nyökyttely täytti ahtaan pikubussin. Ikkunat alkoivat hiljaksen huurtua läpinäkymättömiksi. Vladimir selitti kovasti jotain Honkosalmelle, joka kielikurssia käyneenä ymmärsi jonkin verran venäjää taidon kohetessa koko ajan. Tulkki autteli sivusta samalla kun kertoi Lampiselle ja Petterille näkemyksiään Neuvostoliiton tilasta. Hän kun oli nähnyt koko kuvion. Vladimirkkin kuulemma odotti, että pian alkaisi tapahtua. Petteri, ylioppilaskunnan edustajiston kokoomuslainen jäsen, ryhtyi mielensä lämmentyä puolustelemaan tulkille systeemiä ja bilateraalista kauppaa. Hänen mukaansa juuri niiden hedelmistä tässä nytkin nautittiin ja maksoivathan neukat kolminkertaisen hinnan jokaisesta länsimaisesta koneesta, joka tehtaalle asennettiin.

Vähitellen aurinko sai sumun viimeiset liepeet nujerrettua ja kirkkaus tavoitti yhä kovemmalla äänellä selittävän seurueen. Lampinen oli päässyt omaan tunnelmaansa ja pyyhkäisi ikkunaan aukon nähdäkseen ulos.

– Katsokaapa miten hienolta nuo vainiot näyttää sadonkorjuun jälkeen. Tuosta maisemasta puuttuu vain joku ortodok-

Kun ollaan töissä, hommissa tai puuhissa, voi sattua kaikenlaista odottamatonta. Arkisen ansainnan lisäksi näissä tarinoissa ollaan myös yksinäisellä lomalla, muistellaan kalansaaliita tai koetetaan päästä kesäiselle John Fogertyn keikalle. Ihmissuhteitakaan ei ole tyystin unohdettu, mutta helppoja eivät ole nekään.

Jukka Antilan novellit ovat menestyneet useissa kirjoituskilpailuissa ja niitä on julkaistu eri kokoelmissa. Osa niistä, sekä monta uutta novellia, on nyt mukana tässä kokoelmassa.

